

Değerli İstinye Ailesi,
Saygıdeğer Okurlarımız,

KADAM Bülteni'nin 40. sayısında yine uluslararası ilişkiler bağlamında kamu diplomasisine ilişkin farklı konuları ele aldık.

İlk konumuz, bugünlerde dünyayı saran futbol heyecanının kamu diplomasisi açısından düşündürdükleri. Bilindiği üzere, 48 ülkenin katıldığı FIFA Dünya Kupası 11 Haziran 2026 tarihinde başladı. Turnuva, 18 Temmuz 2026 tarihinde oynanacak final maçıyla sona erecek. Büyük ilgi gören böylesine önemli bir organizasyona katılan tüm ülkeler, sportif başarılarını dünyaya göstermek için büyük çaba sarf etmektedir. Biz de Dünya Kupası'na, kamu diplomasisi uygulamaları arasında önemli bir yer tutan spor diplomasisi açısından baktık.

Bir sonraki konumuz ise Almanya'nın Stuttgart kentinde hazırlıkları yapılan Atatürk Operası'nın yarattığı infialdir. Stuttgart'tan söz etmişken, bu kentin başkenti olduğu Baden-Württemberg Eyaleti'nin şimdiki Başbakanı ve on yıl önce Federal Meclis milletvekili (Yeşiller Partisi) olan Cem Özdemir'in öncülüğünde, 2 Haziran 2016 tarihinde Federal Meclis'te (Bundestag) kabul edilen sözde "Ermeni Soykırımı" kararının Türk-Alman ilişkileri üzerinde yarattığı olumsuz etkiden de söz ettik. O tarihte diğer Türk kökenli federal milletvekillerinin de destek verdiği bu haksız karar, giderek bozulan ikili ilişkilerde adeta bir dinamit etkisi yarattı. Bu dönemden itibaren Türkiye'nin Almanya'daki imajına ilişkin görüşlerimizi yansıtmaya çalıştık.

Akademik Perspektif köşemizde ise liberal görünümüne karşın gizli bir otoriterlik rejimine sahip demokratik ülkelerde kamu diplomasisi uygulamalarının karşılaştığı güçlükler konusunu ele aldık. Liberal demokrasilerin, devlet merkezli paradigmalara karşısında demokratik niteliklerini ne kadar kolay yitirebildiklerini bazı örneklerle açıklamaya çalıştık.

Saygılarımızla, iyi okumalar dileriz.

KADAM Yönetim Kurulu

FUTBOL DÜNYA KUPASI - SİYASET - TİCARET - İMAJ ŞÖLENİ

Çok bilinen bir slogan vardır: “Futbol sadece futbol değildir.” Bu sloganın ne kadar gerçek olduğunu tartışmaya gerek yoktur. Futbol, bir endüstri, bir siyaset aracı ve ülkeler için bir imaj kazanma (veya yitirme) vesilesidir. Futbolu yalnızca bir oyun, bir spor dalı veya eğlence unsuru olarak değerlendirmek, onun gerçek büyüklüğünün anlaşılmasını engellemektedir. Dünya çapındaki ekonomik büyüklüğüne bakıldığında, futbol sektörünün 600-700 milyar Amerikan doları aralığında bir hacme sahip olduğu kabul edilmektedir. Bu denli büyük meblağların söz konusu olması, aynı zamanda bazı istismarların ve yolsuzlukların da önünü açabilmektedir.

Fakat bugünkü konumuz, futbol üzerinden Dünya Kupası’na katılan ülkelerin imaj mücadelesidir. Sahada başarılı bir oyun sergileyen ve rakiplerini mağlup eden takımlar, hiç kuşkusuz ülkelere itibar kazandırmaktadır. Maçlarda mağlup olanlar ise, özellikle iddia sahibi takımlar arasında yer alıyorsa, hem kendi kamuoylarında hem de yurt dışında itibar kaybına uğramaktadır. Bu kadar yoğun biçimde konuşulan ve neredeyse bireysel hayatların rutin gündemlerinin önüne geçen futbolun, millî takımların başarıları veya başarısızlıkları üzerinden ülkelerin imajlarını etkileme gücüne sahip olduğu açıktır.

FIFA Dünya Kupası maçlarında şimdiye kadar uluslararası alanda fazla tanınmayan bazı ülkelerin de yer alması, bu büyük organizasyonu daha da renklendirmiştir. Curaçao ve Yeşil Burun Adaları (Cabo Verde) gibi ülkelerin bu şampiyonada yer almaları, oynadıkları maçların sonuçlarından bağımsız olarak imaj kazanmaları açısından olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir.

ABD, Kanada ve Meksika'nın birlikte düzenledikleri şampiyonada, ABD açısından olumlu olmayan bazı hususlara da değinmek gerekmektedir. Meksika'da ikamet eden ve maçlarını ABD'de oynayan İran Millî Futbol Takımı'na yönelik olarak ABD sınır polisi tarafından uygulanan muamele ile Somalili bir hakeme ABD'ye giriş vizesi verilmemesi gibi olaylar, bu futbol şölenine gölge düşüren gelişmeler olmuştur.

Türkiye açısından ise beklentilerin aksine A Millî Futbol Takımımızın grup aşamasında iki yenilgi alarak elenmesi, ülkede büyük bir hayal kırıklığı yaratmıştır. Yıldız oyuncularından oluşan millî takım, yalnızca Türk kamuoyunu değil, yurt dışındaki gözlemcileri de şaşırtmıştır. Dolayısıyla Türkiye, spor diplomasisi açısından son derece elverişli olan bu fırsattan yeterince yararlanamamıştır. Son maçta Amerika Birleşik Devletleri'ni mağlup eden millilerimiz buruk bir şekilde yurda dönerken, güzel bir tanıtım fırsatının kaçtığına üzülmemek elde değil.

A Milli Futbol Takımımız Dünya Kupasında Hayal Kırıklığı Yarattı

STUTTGART OPERASI'NDA "ATATÜRK OPERASI" KRİZİ

Stuttgart Devlet Tiyatrosu

Almanya'nın güneybatı eyaleti Baden-Württemberg'in başkenti Stuttgart Devlet Operası bir "Atatürk Operası" sahnelemeye karar verdi. 2027 sezonunda sahnelenmesi planlanan "Atatürk: Mustafa Kemal'in Efsanesi" (Die Legende von Mustafa Kemal) adlı eser, Mayıs 2026'da duyurulduğundan itibaren Türkiye ile Almanya arasında 2016'dan beri devam eden ve yakın zamanda az da olsa normalleşmeye başlamış olan gergin ilişkilerde yeni bir sorun kaynağı hâline geldi. Devlet Operası tarafından açıklama yapılır yapılmaz Türkiye karşıtı gruplar (FETÖ, PKK, Ermeniler, Rumlar) derhal harekete geçtiler. Bunun üzerine Devlet Operası yönetimi gecikmeksizin geri adım atarak bir açıklama yayımladı. Açıklamada, operanın Atatürk'ü "kahramanlaştırma" amacı taşımadığı, aksine onu "çelişkili", "tartışmalı" ve "tarihsel şiddet" (!) başlıkları üzerinden ele alacağı belirtildi. Eserde Ermenilere, Rumlara ve Kürtlere yönelik "şiddet unsurlarının" (!) açıkça işleneceği ifade edildi. Şimdi Olga Bach tarafından kaleme alınan librettonun nasıl bir şekle dönüşeceği merakla beklenmektedir.

Baden-Württemberg Eyaleti Başbakanı, Yeşiller Partili Cem Özdemir'in bu konuda herhangi bir yorumda bulunması beklenmemektedir. Özdemir, 2 Haziran 2016 tarihinde Almanya Parlamentosu'nda (Bundestag) alınan sözde "Ermeni soykırımı" (!) kararına öncülük etmiştir. Öteden beri de Türkiye karşıtı birçok tutumun temsilcisidir ve kendisini kesinlikle Türkiye kökeniyle özdeşleştirmemektedir. Sözde Ermeni "soykırımı" (!) iddialarına bu denli sahip çıkan Almanya'nın, Birinci Dünya Savaşı esnasında Osmanlı İmparatorluğu'nu neredeyse yarı sömürge hâline getirdiği ve 1915 yılında Osmanlı Genelkurmay Başkanı'nın dahi Alman Generali Friedrich (Fritz) Wilhelm Bronsart von Schellendorf olduğunu hatırlaması gerekmektedir. 24 Nisan 1915 tarihli "Tehcir Kararnamesi"nin onun telkinleriyle çıkarıldığı tarihî bir gerçektir. Buna rağmen çağdaş Almanya, adeta Holokost suçunu rölativize etmek ister gibi, durup dururken Türkiye karşıtlığını zirveye çıkaran bu meclis kararına sarılmış, Türkiye'nin bu konuda rencide olduğu gerçeğini dikkate almamıştır.

En son da hazırlıkları süren opera vesilesiyle Atatürk ve Türkiye karalamasına destek olması kimseyi şaşırtmamaktadır. Böylece Almanya, bir kez daha ülkede yaşayan dört milyona yakın Türkün duygu ve düşüncelerini, ayrıca müttefik Türkiye Cumhuriyeti'ni rencide edici bir adım atmak üzeredir.

Sonuç olarak, Almanya 2016'dan itibaren, şiddeti zaman zaman çok artan kurumsal bir Türkiye aleyhtarlığını benimsemiştir. Bu durum hem devletler düzeyindeki ikili ilişkileri hem de bu ülkede yaşayan vatandaşlarımızı daha önce görülmedik şekilde irite etmiştir. Almanya'nın Türkiye'nin Avrupa Birliği üyeliğine koyduğu sert barikat ve Türkiye aleyhtarı grupların Alman kamuoyunu adeta esir almaları neticesinde oluşan ciddi imaj erozyonu, Türkiye'nin en yakın ticari ilişkilere sahip olduğu bu ülke ile siyasi ve diplomatik krizlere yol açmıştır. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik hakarete varan sözde "eleştiriler" (!) Alman kamuoyunda yankılanmaya devam etmekte, bunlar Alman medyasının en sevdiği konuların başında gelmektedir. Sonuç olarak bu ülkedeki Türk ve İslam düşmanlığı sadece fikir ve tutumlarda kalmamakta, eyleme de dönüşmektedir. Bir sanat "eserini" kullanmak suretiyle Atatürk üzerinden Türkiye husumetinin dillendirilmesi

de kabul edilecek bir tutum olamaz. Zaman zaman Türkiye'nin son yıllarda savunma sanayiinde kaydettiği büyük ilerleme nedeniyle Avrupa güvenliği için ne denli önemli olduğu Alman yetkililerce dile getirilse de iki ülke ilişkilerinde kamuoyları bakımından ufukta herhangi bir olumlu değişiklik henüz görülmemektedir. Bu da Almanya'ya yönelik stratejik kamu diplomamızın, bu ülkedeki diasporamızla birlikte yeniden ele alınmasını zaruri kılmaktadır.

AKADEMİK PERSPEKTİF

Liberal demokrasilerin temel özellikleri; bireysel haklar, hukukun üstünlüğü, kuvvetler ayrılığı ve çoğulculuk olarak kabul edilmektedir. Bu “ulvi” özelliklerin sınırları nedir? Bu konu, demokrasinin en tartışmalı meselelerinden biridir. Haklar ve özgürlükler hangi durumlarda kısıtlandıklarında meşru kabul edilirler? Bunların istismarı nasıl önlenebilir? Teorik olarak bu sorulara cevap verilmesi mümkün olmakla birlikte, en demokratik olduğu düşünülen ülkelerde bile yeri geldiğinde hak ve özgürlüklerin kolaylıkla çiğnendiğine tanık olunmaktadır.

Devlet güvenliği, ulusal çıkarlar ya da olağanüstü tehdit algıları öne çıktığında demokratik nitelikler zaman zaman devlet merkezli yaklaşımlar karşısında geri plana itilebilmektedir. Tarihsel deneyimler, liberal demokrasilerin demokratik değerlerini koruma konusunda sanıldığı kadar dirençli olmadığını göstermektedir. Meşru hâller dışında istismara çok açık olan bu konunun kamu diplomasisi üzerinde de tesirleri mevcuttur.

Hakikat sonrası çağda doğru olmayan ve aldatmaya matuf mesajların sözde bilgi olarak kullanıma sunulması, liberal demokrasinin sınırlarını zorlamaktadır. Bununla birlikte, devlet merkezli tutum esasen çoğu zaman aldığı tedbirlerle bu kapsamda olmayan mesajlara karşı da tahammülsüzlük göstermektedir. Örneğin, liberal demokratik düzeni tartışlamayan Amerika Birleşik Devletleri merkezli “Meta” şirketinin “Facebook” platformunda ülke politikasına uymayan görüşlere geçit verilmediği bilinmektedir. Aynı şekilde eski Twitter, şimdiki “X” platformunda da özellikle Gazze meselesi ile ilgili olarak üstü kapalı bir sansür uygulanmaktadır. Bu duruma çok sayıda örnek gösterilebilir.

Liberal demokrasi olarak adlandırılan sistemde iktidarların disiplin ve gözetim mekanizmaları ile iktidarlarını pekiştirme peşinde oldukları ve birçok hâlde liberallik ile otoriterlik arasındaki geçişkenliğin sistemin niteliğini sorgulattığı düşünülmektedir. Doğruluk temelli kamu diplomasisi mesaj ve faaliyetlerinin cari politikaların haricinde öğeler taşıması hâlinde liberal tavrın derhâl değişime uğradığı görülmektedir. Buna en iyi örnek, “sözde Ermeni jenosidinin” (1915) yapılmadığını belirten siyasetçi Doğu Perinçek’in İsviçre hükümeti tarafından mahkûm edilmesi ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) Büyük Dairesi'nin kesin kararıyla Perinçek'in haklı bulunmasıyla sonuçlanan tarihî bir hukuk sürecidir. Tarihî olarak kanıtlanmadığı hâlde sözde “Ermeni soykırımı yalanını” peşin hükümle kabul eden “liberal” İsviçre, buna karşı bir görüşe tahammülsüzlük göstererek Perinçek'i mahkûm etmiştir. Demokratik bir hakkın ihlali niteliğindeki bu tutum daha sonra Fransa'da da hayata geçirilmeye çalışılmış, ancak önceki AİHM kararı bu girişimi engellemiştir.

Liberal demokrasilerin temel paradoksu şudur: Demokratik düzeni korumak amacıyla alınan güvenlik tedbirleri, zamanla demokrasinin özünü oluşturan özgürlükleri aşındırabilir. Kamu diplomasisi açısından bakıldığında bu paradoks, güvenlik ile meşruiyet, devlet çıkarı ile inandırıcılık, stratejik iletişim ile demokratik şeffaflık arasındaki gerilim olarak ortaya çıkar. Bir liberal demokrasinin en güçlü kamu diplomasisi aracı, sahip olduğu askerî kapasite ya da iletişim teknolojisi değil; özgürlük, hukukun üstünlüğü ve demokratik meşruiyet konusundaki tutarlılığıdır. Bu değerler güvenlik adına aşındığında devlet kısa vadede kontrol kapasitesini artırabilir; ancak uzun vadede uluslararası güvenilirliğini, yumuşak gücünü ve itibarını zayıflatır. Sonuç olarak, “klasik” liberal demokrasilerin kamu diplomasisi kapsamındaki hoşla gitmeyen anlatı ve söylemlere gösterdikleri tahammülsüzlük onların “yumuşak güçlerini” sorgulatır bir nitelik kazanmaktadır. Dünya, bu tahammülsüzlük örneklerini Batı dünyasında, son Gazze işgal ve soykırımına karşı yapılan protesto gösterileri örneğinde sıkça görmüştür.

LIBERAL DEMOKRASİ

Özgür bireyler • Hukukun üstünlüğü • Çoğulculuk • Hesap verebilirlik

Liberal demokrasi, bireysel özgürlükleri koruyan, hukukun üstünlüğünü esas alan, iktidarın sınırlandırıldığı ve çoğulcu bir toplum düzenidir.

HALKIN İRADESİ
Meşruiyetin kaynağı halktır. Düzenli ve serbest seçimler demokrasinin temelidir.

HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ
Devlet dahil herkes hukuka tabidir. Bağımsız yargı, özgürlüklerin, güvencesidir.

DEMOKRASİ KATILIMLA GÜÇLENİR

LIBERAL DEMOKRASİNİN TEMEL İLKELERİ

- HUKUKUN ÜSTÜNLÜĞÜ**
Keyfîlik yerine kural, kişi yerine hukuk geçerlidir.
- SERBEST SEÇİMLER**
Halk, yöneticileri seçer ve değiştirebilir.
- İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ**
Fikirlerin özgürce ifade edilebildiği bir ortam ilerlemenin koşuludur.
- SİVİL TOPLUM**
Güçlü bir sivil toplum, demokrasinin koruyucusudur.
- AZINLIK HAKLARI**
Demokrasi, yalnızca çoğunluğun değil, herkesin hakkını korur.

BİREYSEL ÖZGÜRLÜKLER
İfade, inanç, basın, örgütlenme ve düşünce özgürlüğü demokrasinin temel taşlarıdır.

ÇOĞULCULUK
Farklı fikirler, kimlikler ve görüşler bir arada yaşar. Çoğulculuk, toplumu zenginleştirir.

GÜÇLER AYRILIĞI
Yasama, yürütme ve yargı birbirinden ayrılır. İktidarın tek elde toplanması önlenir.

HESAP VEREBİLİRLİK
İktidar, halk karşısında sorumludur. Şeffaflık ve denetim esastır.

İNSAN HAKLARI
İnsan onuru ve temel haklar devletin değil, bireyin doğuştan sahip olduğu değerlerdir.

“ Demokrasi, mükemmel bir yönetim biçimi değildir; ancak bugüne kadar bulunmuş olanların en iyisidir. ”
- Winston Churchill

Gerekleri ne kadar yerine getiriliyor?

Gazze için gösteri yapanlara polis şiddeti - Hollanda

İstinye Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültemizin 2026 Yılı Mezunlarını 24 Haziran 2026 Çarşamba günü uğurladık. Sevgili mezunlarımıza bundan sonraki yaşamlarında sağlık ve başarılar diliyoruz.

Değerli okurlarımız, kadam.istinye.edu.tr adresli web sayfamızı da izlemenizi ve eleştirilerinizi kadam@istinye.edu.tr adresimize iletmenizi istirham ediyoruz.